

KRITISKE ANALYSER

Af Henrik Herløv Lund, økonom og velfærdsforsker – cand. scient. adm.

Ikke partitilknyttet

kendt fra Den Alternative Velfærdskommission

www.henrikherloevlund.dk

herloevlund@mail.dk

Notat

UDFALD AF DAGPENGESESYSTEMET PÅ OP TIL 32.000 I HELE 2013 TRUER.

SRSF´s beskæftigelses – og arbejdsmarkedspolitik har spillet fallit.

Manchet: Hvor regeringen tidligere angav udfaldet af dagpengesystemet i 1. halvår 2013 til 7-12.000, indrømmer man nu, at det bliver 17-23.000 – blot i første halvår. Det betyder, at i løbet af hele 2013 risikerer mellem 24 og helt op 32.000 at miste dagpengene. Regeringen og beskæftigelsesministeren har konstant underspillet omfanget af denne dagpengemassakre for at undgå at skulle ændre på sin udbudsøkonomiske politik - og har da også kun iværksat symbolske og ineffektive tiltag. Akutpakke og akutjobs forhindrer ikke masseudfaldet af dagpengesystemet. SRSF s beskæftigelses – og arbejdsmarkedspolitik sender titusinder af lønarbejdere i en social massegrav og har spillet fallit, hvis dette får lov til at ske uantastet.

1. Regeringen indrømmer nu masseudfald af dagpengesystemet, men underspiller stadig omfanget af katastrofen.

Finansministeriet har offentliggjort et revideret skøn for ophør af dagpengeretten i 1. halvår 2013.¹ I efteråret op til finanslovsforhandlingerne angav Beskæftigelsesminister Mette Frederiksen ellers, at "kun" 9-16.000 personer ville falde ud af dagpengesystemet i hele 2013, heraf 7 – 12.000 i 1 halvår.

Men nu vedgår regeringen nu, at det i 1. halvår 2013 bliver betydeligt flere, som mister dagpengeretten, som man oprindeligt angav.

¹) Jf. Beskæftigelsesministeriet og Finansministeriet: Revideret skøn for ophør af dagpengeretten i 1. halvår 2013. 10.01.13.

Tabel: Forventet udfald af dagpengesystemet ifølge Beskæftigelsesministeriet²

	1. halvår 2013	Hele 2013
Skøn efterår 2012	7 – 12.000	9 – 16.000
Nyt skøn forår 2013	17 – 23.000	Ikke offentliggjort

Men regeringen underspiller stadig katastrofens omfang. Regeringen undlader nemlig at angive, hvor mange der så falder ud på helårsbasis i 2013.

Er det fordi regering og beskæftigelsesminister ønsker at servere de dårlige nyheder stykvis, således at offentligheden får tid til at "vænne sig til" omfanget af katastrofen? Med andre ord venter man til hen imod sommerferien 2013 med at fortælle, at det set over hele 2013 bliver endnu flere.

Samtidig tyder meget på, at også de tal, som regeringen lægger til grund for sit "reviderede skøn" i sig selv underspiller udfaldets omfang. Ifølge det offentliggjorte notat er det reviderede skøn "...baseret på et nyt datagrundlag". Men det som regeringen baserer sig på er, at på opgørelsestidspunktet "... havde knapt 35.000, der aktuelt modtager dagpenge, fået brev fra A- kassen om, at de var i risikogruppen for at opbruge dagpengere retten i 1. halvår 2013."³ (min understregning – hhl)

Men ser man udover 1. halvår 2013 er det allerede nu et langt større tal, som har modtaget brev fra A - kassen, idet samtlige A-kasser til og med udgangen af 2012 havde sendt brev til i alt 49.573 personer om, at de var i risikozonen.

Tabel. Antal modtagere af akutbreve, fordelt på A-kasser.⁴

Top 5 over A-kasser, hvor flest personer i Kerteminde har modtaget brev ifm. akutpakken til og med uge 51	Kerteminde		Hele landet	
	Antal modtagere af akutbreve	Andel af alle	Antal modtagere af akutbreve	Andel af alle
3F A-kasse	110	33 %	14.278	29%
Metalarbejdernes A-kasse	86	26 %	2.301	5%
Kristelig A-kasse	20	6 %	6.024	12%
HK/Danmarks A-kasse	19	6 %	5.211	11%
FOA A-kasse	15	5 %	2.825	6%
Øvrige A-kasser	81	24 %	18.934	38%
Alle A-kasser i alt	331	100 %	49.573	100%

Kilde: Arbejdsmarkedsstyrelsen

²) Kilde: Oven anførte værk, s. 1

³) Notat om revideret skøn, s. 2.

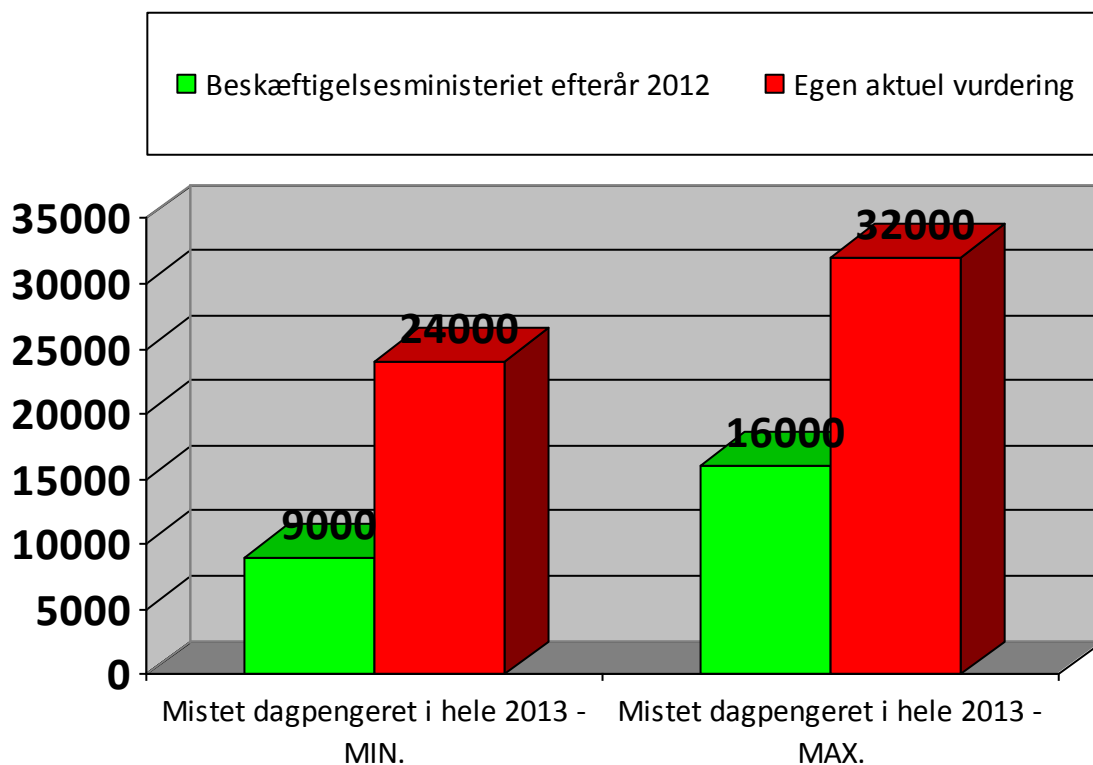
⁴) Kilde: Halskov, Lars: Sidste udkald. Politiken 30.12.12

2. Op mod 32.000 personer risikerer at miste dagpengernet i 2013.

Ved at begrænse perioden til 1. halvår 2013 har regeringen altså "underspillet" problemet med op til 15.000 personer (49.573 – 35.000), som altså også i 2013 er truet af udfald af dagpengesystemet.

På basis af de allerede kendte større tal for modtagelse af akutbreve kan det vurderes, at udfaldet på helårsbasis selvfølgelig bliver betydeligt større end de 17-23.000 i første halvår og at der nærmere angivet i hele 2013 vil blive tale om udfald af mellem 24.000 og 32.000 personer.

Figur: Skøn for mistet dagpengernet i hele 2013 - Beskæftigelsesministeriet i efteråret 2012⁵ samt egen vurdering⁶.

Med andre ord må det vurderes at blive op mod det dobbelte eller op til 32.000, som i hele 2013 risikerer at falde ud af dagpengesystemet.

3. Systematisk skønmaleri fra finans – og beskæftigelsesministrene?

Men hvorfor nu de opjusterede skøn fra regeringen. Beskæftigelsesministeren begrundede det selv med " ... de svækkede konjunkturer, som også indebærer, at vækstgitterne for 2012 og 2013 nu er nedjusteret i forhold sommeren 2012, så der først ventes en vending på arbejdsmarkedet medio 2013. " ⁷

⁵) Jf. Notat om revideret skøn, s. 1

⁶) Egen beregning.

Det er også rigtigt, at hvor regeringen i sommeren 2012 for 2012 ventede en vækst på +0,9 %⁸, så regner man nu for 2012 med en negativ vækst på -0,4 %.⁹ Og hvor man for 2013 ventede en vækst på +1,7 %, ¹⁰venter man nu en vækst i 2013 på +1,4 %.¹¹

Men allerede ved fremkomsten af regeringens oprindelige optimistiske vækstskøn blev disse stærkt angrebet ikke blot af kritiske, men også af borgerlige økonomer for at være alt for optimistiske både for 2012 og 2013.¹² Det viste sig jo også at være korrekt for 2012.

Det nærliggende spørgsmål er derfor om regeringen "inderst inde" godt har været klar over de dystre udsigter, men at man foretog et bevidst "skønmaleri" af vækst og beskæftigelsesudsigterne for at undgå krav om jobskabelse og beskæftigelsesfremme og væksttiltag.

Og på samme måde er det et godt spørgsmål, om regeringen tilsvarende bedrev et skønmaleri for også vedrørende udfaldet af dagpengesystemet til kun at være 9-16.000, fordi "skønmaleriet" skulle tjene til at afværge krav om jobgaranti og om opblødning af dagpengereformen under finanslovsforhandlingerne?

Også her havde regeringen jo fra fagforeninger og A-kasser og kritiske økonomer for længst fået at vide, at udfaldet af dagpengesystemet risikerede at blive langt større.

På samme måde kan man have samme mistanke til såvel regeringens vækstskøn for 2013 som dens manglende skøn for mistet dagpenget i hele 2013.01.13: Man fortsætter med at skønne problemerne for længst muligt at slippe for pres for at gøre noget.

For når regeringen opretholder vækstopoptimismen for 2013 er det uden grund: På baggrund af gældskrise og recession i EU og vækstfald i Sverige og Tyskland i 2013 og af fortsat afmatning på boligmarkedet og i det private forbrug i den indenlandske økonomi er der ingen grund til at tro på nogen vending midt 2013 endsige nogen vækst på 1,4 % i hele 2013. Reelt handler de økonomiske udsigter for 2013 om nulvækst eller minusvækst.

Dermed bygger regeringens forventning om stort set uændret ledighed i 2013 på sand. Snarere er der udsigt til at bruttoledigheden i 2013 vil stige med op til 20.000 personer på grund af afmatning af eksport, boligmarked og privat forbrug og på grund af regeringens galopperende besparelser i kommunerne. Det betyder, at der uden beskæftigelses – og væksttiltag fra regeringen er ENDNU dårligere udsigter til at skaffe jobs til de langtidsledige end regeringen vil vedkende sig, for den vending midt i 2013, som regeringen taler om, vil IKKE komme.

---

⁷) Jf. Notat om revideret skøn, s. 1.

⁸) Jf. Økonomiministeriet: Økonomisk Redegørelse august 2012

⁹) Jf. Økonomisk Redegørelse december 2012.

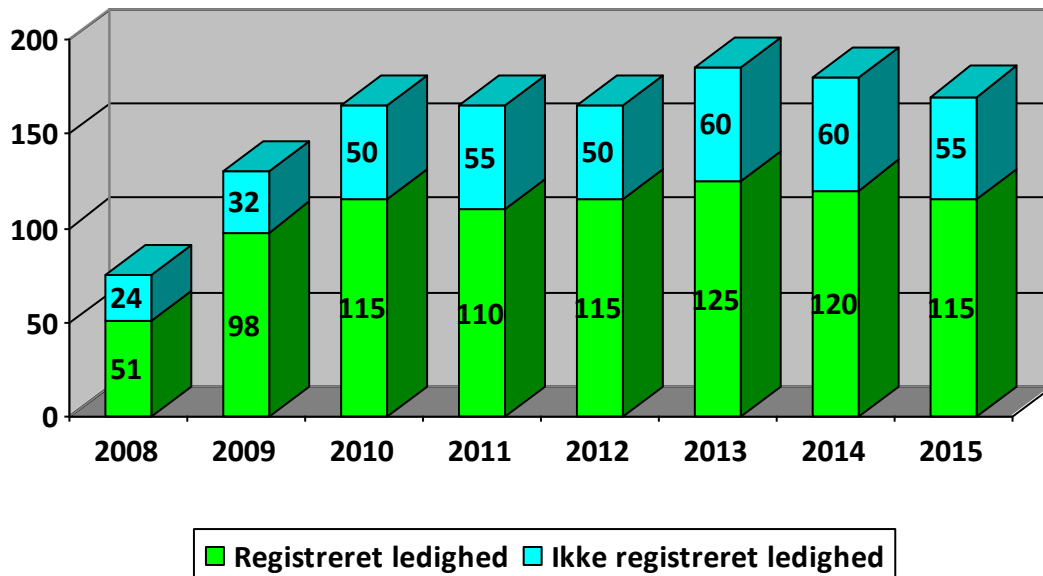
¹⁰) Jf. Øk. Redegørelse aug. 2012

¹¹) Jf. Øk. Redegørelse dec. 2012

¹²) Jf. Lund, Henrik Herløv: Finansministeren skønmaler dystre vækst og beskæftigelsesudgifter. Information.

I det hele taget står udsigten de kommende år på lavvækst og fortsat høj ledighed.

Figur: Registreret ledighed og bruttoledighed (fuldtidsledige – årsgennemsnit).¹³

Og når regeringen også "begrænser" udfaldet af dagpengesystemet til 9 -16.000 i 1. halvår, er det også en tilsløring af dagpengemassakrens reelle omfang. Op til 32.000 risikerer som anført at falde ud, men regeringen prøver at servere det dråbevist og dølge det samlede omfang – igen for længst muligt at neddrose presset fra fagbevægelsen og baglandet for at gøre noget.

4. Regeringens "tynde tiltag" har ikke virket effektivt.

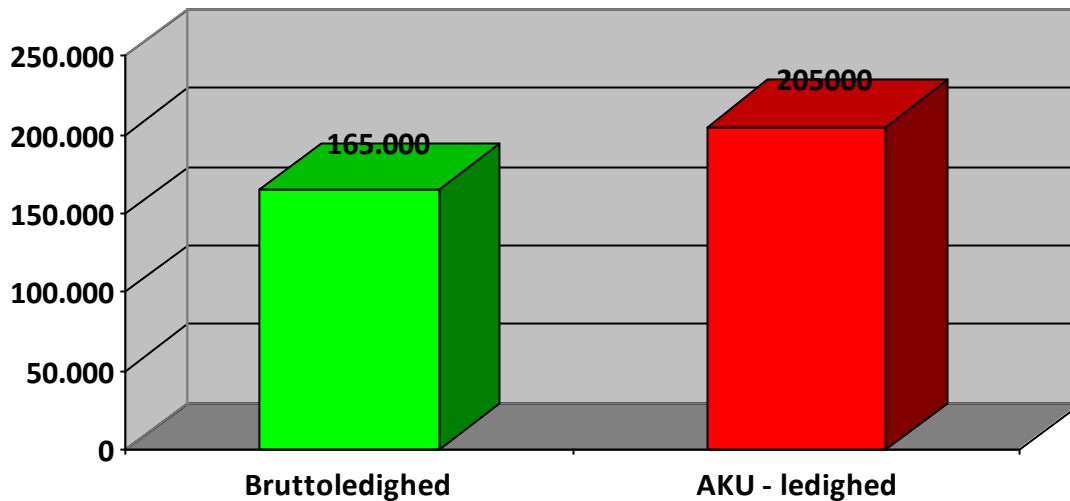
Regeringen har altså kynisk begået talmanipulation og økonomisk politisk skønmaleri for at slippe for at ændre på sin politik.

Resultatet er imidlertid, at vi i dag står uden et effektivt værn mod den kommende dagpengemassakre. Mette Frederiksens akutpakke skabte ingen jobs, men byggede overvejende på, at de langtidsledige skulle hanke op i sig selv og finde jobs.

13) Kilder: Danmarks Statistik, AE-rådet og egen vurdering jf. Lund, Henrik Herløv: Finanslovsforslag 2013.

Problemet har imidlertid været, at der ikke er nogen jobs. Ser vi på antallet af bruttoarbejdsløse ligger det fortsat og vedvarende på en arbejdsløshed omkring 165.000, men inkluderer øvrige arbejdsløse, herunder de udenfor A-kasse og dagpengesystemet (den såkaldte AKU – arbejdsløshed) ligger den omkring 205.000 personer.

Figur: Aktuel brutto – og AKU – ledighed¹⁴.

Og Corydons berømte "Akutjobaftale" havde pr. årsskiftet kun givet 5.528 akutjobs ud af 12.500 aftalte og heraf tegnede den private sektor sig for blot 1.179 af aftalte 7.500.¹⁵

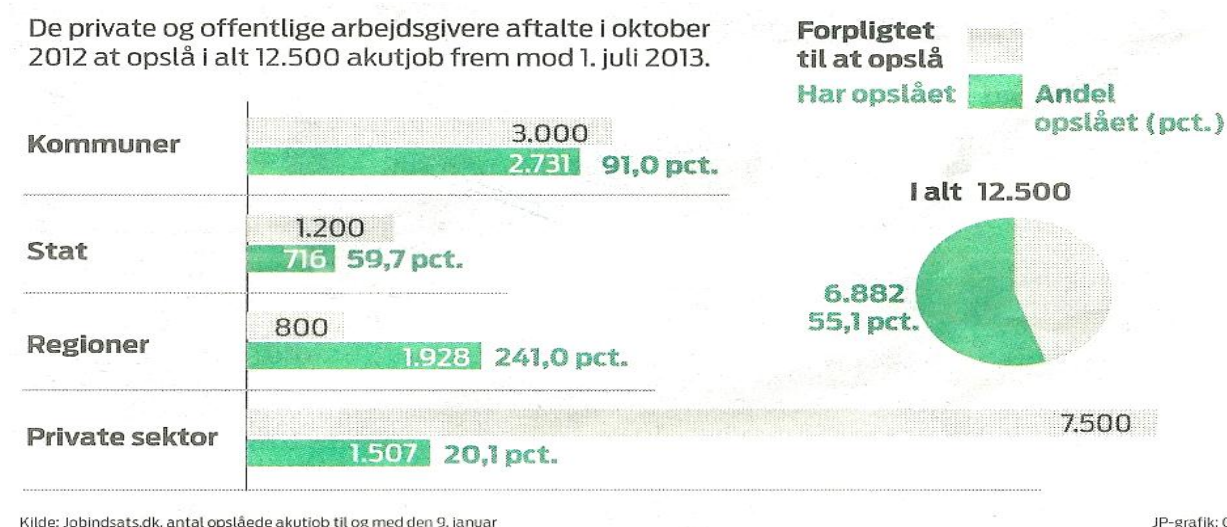
Problemet i denne aftale var for det første, at det var en gratis omgang for arbejdsgiverne, som på ingen måde var forpligtet til at oprette dem.

Mens de offentlige arbejdsgivere i kommuner, regioner og stat nogenlunde har levet op til deres forpligtelse til at opslå i alt 5.000 akutjobs, har de private arbejdsgivere indtil nu kun opslået 1.507 akutjobs svarende til 20 % af det lovede antal på 7.500.

¹⁴) Jf. Danmarks Statistik.

¹⁵) Jf. Halskov, Lars: Foran anførte artikel.

Figur: Så mange akutjobs er slået op.¹⁶

For det andet var problemet, at arbejdsgiverne slet ikke var forpligtet til at give de opslåede akutjobs til de langtidsledige. Det synes indtil da også kun at være et mindretal på højst 40 % af de oprettede jobs, som er gået til udfaldstruede¹⁷.

Dette gælder tilsyneladende også de offentlige arbejdsgivere. I Århus kommune med en socialdemokratisk borgmester viser en opgørelse endda, at kun ca. 20 % af godt 140 opslåede akutjobs er gået til en langtidsledig.¹⁸ Det samme har i hvert fald i 2012 gjaldt København. En opgørelse ved udgangen af december 2012 viste, at der kun var opslået 55 akutjobs og at kun 9 svarende til 16 % var gået til langtidsledige.¹⁹ Og i region Midtjylland resulterede 282 jobopslag i job til 18 langtidsledige svarende til 6 %.

Af de til dato i alt opslåede 6.882 akutjobs må det ud fra de hidtidige undersøgelser vurderes, at kun op mod 2.750 er gået til langtidsledige (40 %). I forhold til, hvor mange der er truet af udfaldstruslen, er det forsvindende lidt.

Regeringens indsats overfor udfaldstruslen har med andre ord været klart ineffektiv. En S - ledet regering med SF deltagelse sender med andre tusinder af ledige lønmodtagerne i en social massegrav i 2013.

¹⁶) Kilde: Nielsen, Hanne Fall og Martin Johansen: Endnu et flueben i akutjobplanen. Jyllandsposten 15.01.13

¹⁷) Jf Rytgaard, Nikolaj: København fravælger langtidsledige. Jyllandsposten 20.12.12.

¹⁸) Kilde: Oven anførte værk.

¹⁹) Jf. Rytgaard, Nikolaj: København fravælger langtidsledige. Jyllandsposten 20.12.12.

5. Ansvarsfralæggelse i fuld gang.

Ansvarsfralæggelsen er da også allerede begyndt. Mette Frederiksen har således været ud og lægge afstand til reformen med følgende udtalelse til Ekstrabladet: "Jeg ved ikke om man kan sige, at akutjobplanen slår fejl. Der er valgt en meget hård indfasning af dagpengereformen. Det har jeg ment var en fejl fra starten af".²⁰

Den Mette Frederiksen som mere end nogen anden gang på gang har slået fast, at dagpengereformen ikke stod til at ændre, skulle altså i virkeligheden have ønsket at mildne den?

Og finansminister Corydon erklærede jo ellers som bekendt ved "akutjobaftalen" med DA, at det var "en fuld og dækkende løsning" - dvs. hermed var problemet løst med det store masseudfald af dagpengesystemet.

Budskabet til baglandet, fagforeningerne og Enhedslisten og venstrefløjen var entydigt dengang, at der ikke var brug for mere og ikke mere at komme efter.

Nu er Corydons skråsikkerhed forduftet. Løfterne om "en fuld og dækkende løsning" bortforklares nu med, at det kun betød "..hvad der var politisk muligt".²¹

Hvilket intet har på sig: Havde regeringen SELV villet give en uddannelses -og jobgaranti til de udfaldstruede, var der flertal for det sammen med Enhedslisten. Det var regeringen selv, som gjorde det politisk umuligt.

Omskrivningen af historien er med andre i fuld gang. Ansvarsfralæggelsen og bortforklaringerne har intet på sig.

Regeringen har med fuldt overlæg ofret de langtidsledige på udbudsøkonomiens alter: Arbejdsudbuddet skal øges og de sociale ydelser presses ned for at presse lønningerne ned. SRSF fører samme neoliberalistiske, borgerlige økonomisk politik som VK.

En falliterklæring af "arbejderpartier" og en "rød" regering.

---

²⁰ 1) Jf. Madsen, Kristian: Regeringen udfaldstruet i det nye år. Politiken 26.12.12

²¹) Jf. Skærbæk, Morten og Oliver Bærentsen: Mette Frederiksen varsler partifæller om dagpenge. Politiken 28.12.12